

Державний торговельно-економічний університет

Кафедра світової економіки

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

(на матеріалах туроператора «Coral Travel», м. Київ)

Студента 5 курсу, 3з групи,
спеціальності 292 «Міжнародні економічні
відносини» спеціалізації
«Міжнародний бізнес»

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Гарант освітньої програми
кандидат економічних наук,
доцент

Беспалова
Олександра
Олександровича

Саркісян Лариса
Геворгівна

Лежешкокова Вікторія
Геннадіївна

Київ 2023

Державний торговельно-економічний університет

Факультет міжнародної торгівлі та права

Кафедра світової економіки

Спеціальність, 292 «Міжнародні економічні відносини»

Освітня програма «Міжнародний бізнес»

Затверджую

Зав. кафедри _____

«__» _____ 20__ р

Завдання

на випускню кваліфікаційну роботу (проект) студентіві

Беспалову Олександрю Олександровичу

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Розвиток міжнародного туризму в Україні (на матеріалах туроператора «Coral Travel», м. Київ)

Затверджена наказом ректора від «__» _____ 20__ р. №__

2. Строк здачі студентом закінченого роботи (проекту)

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Мета роботи (проекту) - на основі теоретичного та практичного узагальнення виявити тенденції розвитку міжнародного туризму в Україні.

Об'єкт дослідження - міжнародний туризм в Україні.

Предмет дослідження - процес розвитку міжнародного туризму в Україні.

4. Перелік графічного матеріалу: таблиця Визначення поняття «міжнародний туризм»; таблиця Основна інформація про туроператора «Coral Travel»; Динаміка майна та капіталу ТОВ «Корал Тревел» 2019-2021 рр.; рисунок Структура доходів від послуг за напрямками подорожей в 2021 р.; рисунок Негативний вплив на міжнародну туристичну діяльність ТОВ «Корал Тревел»; рисунок Величина середнього бюджету клієнтів ТОВ «Корал Тревел»; рисунок Країни, які приваблюють клієнтів ТОВ «Корал Тревел»; рисунок Рекомендації для вибору місць відпочинку для жінок з дітьми та літніх людей; таблиця Оцінка ефективності впровадження back-office «Сасо-тур» для ТОВ «Корал Тревел».

5. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Вступ			
Розділ 1			
Розділ 2			
Висновки			

6. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом): описати теоретичні засади функціонування туристичної індустрії в країні; провести аналіз міжнародної діяльності туроператора «Coral Travel»; розробити напрями розвитку міжнародної діяльності туроператора; надати оцінку ефективності запропонованих заходів.

7. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми ВКР	до 10.10.2022	05.10.2022
2	Узгодження плану ВКР з науковим керівником	до 06.11.2022	01.11.2022
3	Подача науковому керівнику на рецензування 1-го розділу ВКР	до 15.12.2022	10.12.2022
4	Подача науковому керівнику на рецензування 2-го розділу ВКР	до 30.12.2022	30.12.2022
5	Подача готової ВКР науковому керівнику	до 10.02.2023	8.02.2023
6	Подача готової ВКР на кафедру	до 14.02.2023	10.02.2022
7	Попередній захист ВКР	до 20.02.2023	20.02.2023
8	Захист ВКР	Згідно графіку	Згідно графіку

8. Дата видачі завдання « _____ » _____ 20__ р.

9. Керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Саркісян Л.Г. _____

10. Гарант освітньої програми

Лежєпко́ва В.Г. _____

11. Завдання прийняв до виконання студент

Беспалов О.О. _____

12. Відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Випускна кваліфікаційна робота Беспалова Олександра Олександровича на тему «Розвиток міжнародного туризму в Україні» (на матеріалах туроператора «Coral Travel», м. Київ) написана на актуальну тему та відповідає затвердженим вимогам до освітньої програми «Міжнародний бізнес».

В першому розділі досліджено теоретичні аспекти туризму в міжнародному бізнесі та проаналізована фінансова діяльність туроператора «Coral Travel».

В другому розділі оцінено сприятливість середовище міжнародного бізнесу досліджуваного підприємства та здійснено вибір стратегії розвитку міжнародного туризму.

В цілому, випускна кваліфікаційна робота Беспалова Олександра Олександровича відповідає вимогам, які висуваються для рівня освіти «Бакалавр» освітньої програми «Міжнародний бізнес» та може бути допущена до публічного захисту.

Керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Саркісян Л. Г. _____

(підпис, дата)

13. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проект)

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студента Беспалова О. О. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Керівник освітньої програми: Лежетько В.Г. _____

(підпис, прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри:

Дугінець Г.В. _____

(підпис, прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 20 ____ р.

АНОТАЦІЯ

Випускна кваліфікаційна робота присвячена актуальній темі розвитку міжнародного туризму в Україні.

У роботі проведено комплексний аналіз туроператора «Coral Travel», що включає аналіз фінансово-економічних результатів діяльності та ЗЕД.

Проаналізовано теоретичні засади функціонування туристичної індустрії в країні. Визначено поняття «міжнародний туризм». Виявлено місце та роль міжнародного туризму для економічної трансформації країн. Були виявлені чинники внутрішнього та зовнішнього середовища, після чого був виконаний їх розбір з ціллю визначити конкурентні переваги підприємства та сформувані успішну стратегію міжнародної діяльності туроператора «Coral Travel».

На основі аналізу зовнішньоекономічної діяльності розроблено пропозиції щодо її удосконалення та обрано відповідну стратегію розвитку міжнародного туризму. В результаті проведеного дослідження запропоновано впровадити стратегію оптимізації витрат на розробку та надання міжнародних турів.

Ключові слова: міжнародний туризм, туристична індустрія, зовнішньоекономічна діяльність, зовнішній ринок, експорт, імпорт.

ANNOTATION

The graduation thesis is devoted to the current topic of the development of international tourism in Ukraine.

In the work, a comprehensive analysis of the tour operator "Coral Travel" was carried out, which includes the analysis of financial and economic results of activity and economic activity.

The theoretical foundations of the functioning of the tourist industry in the country are analyzed. The concept of "international tourism" is defined. The place and role of international tourism for the economic transformation of countries is revealed. Internal and external environmental factors were identified, after which they were analyzed with the aim of determining the company's competitive advantages and forming a successful strategy for the international activity of the Coral Travel tour operator.

Based on the analysis of foreign economic activity, proposals for its improvement were developed and an appropriate strategy for the development of international tourism was chosen. As a result of the conducted research, it is proposed to implement a strategy for optimizing costs for the development and provision of international tours.

Keywords: international tourism, tourism industry, foreign economic activity, foreign market, export, import.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	5
1.1. Теоретичні засади функціонування туристичної індустрії в країні	5
1.2. Аналіз міжнародної діяльності туроператора «Coral Travel»	12
Висновки до розділу 1	18
РОЗДІЛ 2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В ДІЯЛЬНОСТІ ТУРОПЕРАТОРА «CORAL TRAVEL»	20
2.1. Напрями розвитку міжнародної діяльності туроператора.....	20
2.2. Оцінка ефективності запропонованих заходів.....	27
Висновки до розділу 2	32
ВИСНОВКИ.....	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	38
ДОДАТКИ.....	42

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Розвиток міжнародного туризму стоїть в центрі уваги дослідників і причини такого інтересу наступні: динамічний розвиток туризму (в результаті зростає попит на туристичні послуги та продукти, економічні групи, що виникли для задоволення туристичних потреб), переказ коштів (разом з розвитком туризму туризм почав впливати на функціонування економічних систем окремих країн і регіонів, часто стаючи важливим фактором соціально-економічних змін у районах прийому), вплив туризму на міжнародні економічні відносини (витрати туристів, здійснені в рамках туристичних поїздок, почали суттєво впливати на платіжний баланс і торгівлю окремих країн).

Мета дослідження – на основі теоретичного та практичного узагальнення виявити тенденції розвитку міжнародного туризму в Україні.

Завдання дослідження, сформульовані для виконання в роботі:

- описати теоретичні засади функціонування туристичної індустрії в країні;
- провести аналіз міжнародної діяльності туроператора «Coral Travel»;
- розробити напрями розвитку міжнародної діяльності туроператора;
- надати оцінку ефективності запропонованих заходів.

Об'єкт дослідження – міжнародний туризм в Україні.

Предмет дослідження – процес розвитку міжнародного туризму в Україні.

Перелік методів дослідження, які були використані в роботі:

- теоретичні методи дослідження процесів і явищ (для розкриття сутності й особливостей міжнародного туризму);
- методи наукового аналізу (для оцінювання ефективності господарської діяльності туроператора «Coral Travel» й розробки напрямів підвищення ефективності його міжнародної діяльності);

– абстрактно-логічні методи (зادля формулювання провідних й загальних висновків дослідження).

Загальна характеристика інформаційного забезпечення дослідження.

Для розкриття теоретичних основ дослідження було використано наукові праці вітчизняних дослідників, які дали змогу виокремити сутність та особливості туризму як явища та сфери національної економіки держави, а також виокремити значення міжнародного туризму як для країни, так і окремих гравців ринку туристичних послуг. До таких наукових розробок належать праці таких авторів, як Алексеева Т.І. [1], Атаманчук З.А. [3; 4], Воронкова Т.Є. Міжнародний туризм і його вплив на соціально-економічний розвиток України. [8], Дехтяр Н.А. [13], Макогін З.Я. [18], Подлепіна П.О. [21], Прокопишин-Рашкевич Л. М., Шадурська Б. О., Петрович Й. М. [23] та ін. Для розкриття практичних аспектів розвитку міжнародного туризму використано розробки таких дослідників, як Аппельт Г.В. [2], Білоцерківський О.Б. [5], Красовський С.О. [17], Морозова О.С. [20], Світлична В.Ю., Тонкошкур М.В., Кравцова С.В. [25], Чаркіна Т.Ю., Зайцева В.М., Реукова А.О., Пікуліна О.В. [26], Черненко Н., Зінченко Л. [28] та ін. Також для проведення аналізу використано дані фінансової звітності туроператора «Coral Travel», а також дані Державної служби статистики України.

Інформація про використання інформаційних технологій, програмного забезпечення. Для проведення аналізу предмета дослідження було використано можливості програм Word та Excel Microsoft Windows.

РОЗДІЛ 1 ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

1.1. Теоретичні засади функціонування туристичної індустрії в країні

Туризм — це сфера людської діяльності, яка зближує народи світу, дозволяє прямо протистояти різним поглядам і світоглядам і, безумовно, сприяє процесу глобалізації — у хорошому сенсі цього слова. Він охоплює всі види діяльності люди, які подорожують і залишаються з метою відпочинку, у справах чи інших справах не більше ніж на рік без перерви поза межами свого звичайного середовища, за винятком поїздок, основною метою яких є професійна робота. Дослідники по-різному визначають поняття «міжнародний туризм» (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Визначення поняття «міжнародний туризм»

Автор	Визначення поняття
1	2
Атаманчук З. А.	«Міжнародний туризм – це складне масове явище, яке впливає на економіки багатьох країн і регіонів. Туризм розглядається як каталізатор регіональної економіки, що дозволяє задіяти не тільки весь комплекс рекреаційних ресурсів, але і найбільш ефективним чином використовувати сукупний виробничий і соціально-культурний потенціал території при збереженні екологічного і культурного розмаїття» [3, с. 24]
ВТО	«туризм являє собою подорож у вільний час, тобто за власним бажанням, і тому є одним із видів активного відпочинку» [10]
Ганський В.	«туризм як багатогранне явище, що поєднує економічні, соціальні, культурні та екологічні аспекти, має практично невичерпний потенціал для постійного розвитку, тісно поєднується з багатьма сферами життя суспільства, що обумовлює його значну роль в соціально-економічному житті» [11, с. 115]
Журба І. Є.	«міжнародний туризм – це рушійна сила економічного зростання країн світу» [14, с. 123].
Іващенко А. В.	«міжнародний туризм, як жодне інше явище, пов'язаний зі здобуттям і підтримкою особистості пересічного громадянина» [15, с. 26].
Король М. М.	«Міжнародний туризм як важлива складова частина зовнішньоекономічної діяльності кожної з держав світового співтовариства є однією із найбільших і високоприбуткових галузей світових економік, адже він входить до числа трьох найбільших експортних галузей, поступаючись лише нафтодобувній промисловості і автомобілебудуванню» [16, с. 10]

1	2
Молчанова І. В.	«Туризм виступає галуззю, що концентрує у собі всі зазначені складові, і посідає одну із провідних позицій в структурі міжнародних економічних відносин, будучи динамічно зростаючим та високододатковим сектором світового господарства» [19, с. 68]
Разінькова М.Ю.	«міжнародний туризм – це в'їзний та виїзний туризм, тобто діяльність відвідувачів, які постійно проживають на території даної країни або за її межами, в ході проведення внутрішніх або транскордонних туристських поїздок, а також діяльність відвідувачів, які не проживають у межах даної країни, під час виїзних туристських поїздок» [24, с. 34].

Закон України «Про туризм», визначає, що туризм це «тимчасовий виїзд людини з місця постійного проживання з оздоровчою або професійно-діловою метою» [22].

Підсумовуючи вищевказані визначення, сформулюємо наступне визначення: міжнародний туризм – це сукупність відносин і явищ, що є результатом подорожі між країнами світу та перебування новоприбулих, якщо вони не осідають і не починають господарської діяльності.

Туризм у широкому розумінні — це сукупність явищ просторової мобільності, пов'язаних із добровільною, тимчасовою зміною місця перебування, ритму та середовища життя, а також вступом в особистий контакт із середовищем відвідування (природним, культурні чи соціальні).

Туризм – це оздоровлення, регенерація та лікування. Подорожі відновлюють, регенерують фізичні та духовні сили, використані під час повсякденного життя, роботи та навчання. Можна сказати, що туризм важливий для здоров'я, він полягає в тому, щоб вивести людину з нездорового навколишнього середовища міст і перемістити її в територію, де господарська діяльність ще не призвела до виникнення шкідливих факторів, що завдають шкоди здоров'ю людини.

Туризм є джерелом нових привабливих вражень, сильних емоційних переживань, які не тільки пов'язані з фактом знайомства з невідомими місцями, а й є результатом привабливості форм діяльності, таких як кемпінги, вітрильний спорт, веслування на каное, табори для верхової їзди тощо. У

цьому випадку задоволення потреби в нових враженнях, які можна запрограмувати в подорожі, туристична діяльність – це суттєва урізноманітнення одноманітного способу життя, це можливість психічної релаксації, це збагачує особистість шляхом побудови нової системи цінностей. Туризм як рухова діяльність є водночас гімнастикою, іграми та рухливими іграми, а також спортом, основним засобом фізичного виховання, що служить формуванню правильної будови тіла, розвитку.

Досліджуючи статистику Всесвітньої туристичної організації, Подлепіна П.О. стверджує, що «загальні характеристики міжнародного туризму у країнах, що розвиваються наступні: по-перше, притік туристів в один і той же регіон варіює у різних країнах та регіонах країн, що розвиваються; по-друге, більшість туристичних напрямків припадає на країни з середнім рівнем доходу; по-третє, найвищі темпи зростання міжнародного туризму (в контексті обсягів прибуттів) демонструють країни з низьким рівнем доходу; по-четверте, основним джерелом туристичних потоків до країн, що розвиваються, є розвинуті країни» [21, с. 282].

Роль міжнародного туризму вивчений дослідниками з точки зору впливу на економіку країн, на соціальну складову. тощо.

Погодимось з Атаманчук З. А. яка стверджує, що «міжнародний туризм є: одним з найважливіших джерел валютних надходжень; фактором, який стимулює покращення платіжного балансу; потужним поштовхом розвитку і диверсифікації суміжних галузей народного господарства країн світу» [4, с. 27].

На думку Морозової О. С. «міжнародний туризм під впливом процесів глобалізації та інтеграції набуває найдинамічнішого розвитку та стає одним із впливових чинників, від яких залежить зростання економіки, підвищення конкурентоспроможності країни на світових ринках, покращення добробуту населення» [20, с. 63].

Основні економічні та соціальні вигоди від розвитку туризму включають:

- надходження коштів та інвестицій у створення туристичної інфраструктури – розміщення та супутніх об'єктів;
- позитивний вплив на платіжний баланс країни,
- отримання доходу від витрат туристів на задоволення власних потреб,
- створення національного доходу,
- розвиток підприємництва в туризмі чи інших суміжних секторах,
- створення нових можливостей для працевлаштування,
- скорочення безробіття,
- розвиток вищої та спеціальної освіти,
- розвиток місцевого підприємництва.

Економічні вигоди від розвитку туризму найбільш помітні в туристичних містах і регіонах. Витрачені там гроші безпосередньо включаються в місцевий економічний обіг. Найбільш очікуваним результатом розвитку туризму є дохід. Задовольняючи свої потреби в транспорті, розміщенні, харчуванні та комерційних послугах, турист витрачає гроші і стає учасником туристичного ринку.

Гроші, які є туристичними витратами, є важливим джерелом доходів бюджету та доходів домогосподарств у туристичних дестинаціях. Особи та суб'єкти підприємницької діяльності, які реалізують туристам послуги та продукцію, отримують дохід, оскільки є власниками засобів розміщення, харчування, транспортних засобів, спортивних, рекреаційних, розважальних і торгових об'єктів. Інші особи чи економічні групи у сфері супутніх послуг, наприклад, перукарі, косметологи, також беруть участь у формуванні доходу. Величина доходу значною мірою залежить від динамічного туристичного руху та економічної пропозиції туристичних товарів.

Місце та роль міжнародного туризму для економічної трансформації країн, що розвиваються визначила Журба І. Є. (рисунок 1.1). Туристична індустрія в країні має позитивний вплив на економіку. Так Журба І. Є. стверджує, що «сектор туризму може бути визначальним фактором для

економічного зростання в країнах світового співтовариства, зокрема, коли можливості економічної диверсифікації обмежені.

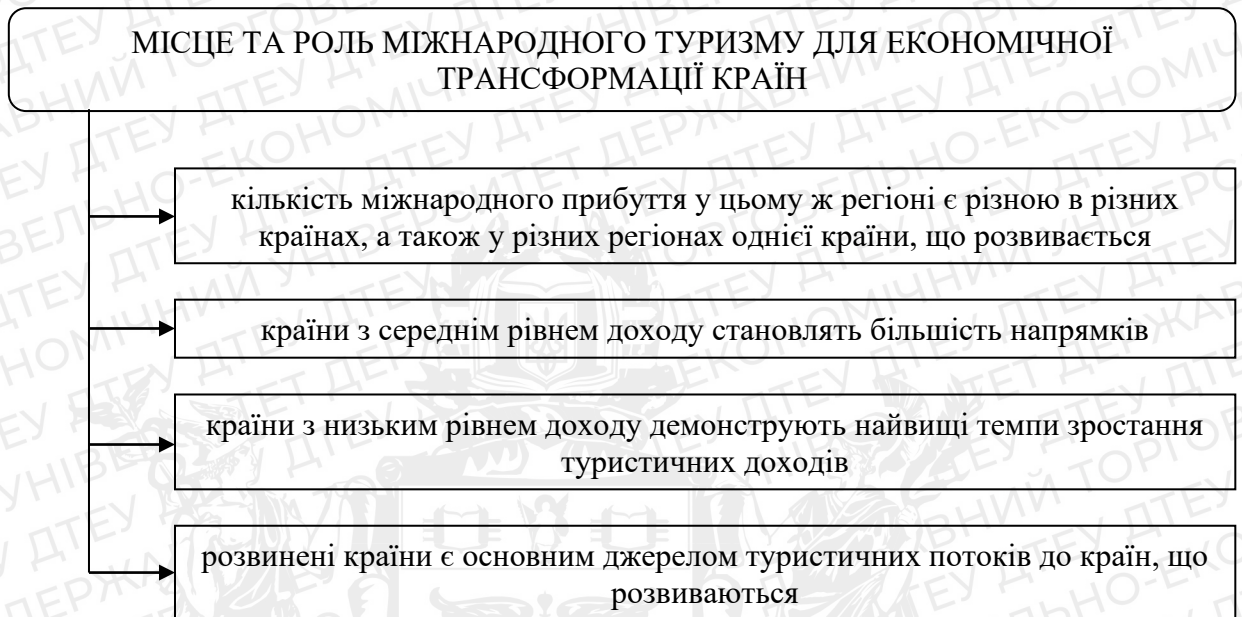

Рис. 1.1. Місце та роль міжнародного туризму для економічної трансформації країн

Джерело: складено автором за даними [14, с. 124]

Збільшення туристичних потоків може принести чимало позитивних економічних наслідків для приймаючих країн, особливо з точки зору диверсифікації економіки та валютних надходжень» [14, с. 127].

Важливим елементом зовнішньої торгівлі є саме туризм. Доходи, отримані окремими країнами від іноземного (в'їзного) туризму, називають невидимим експортом. Його завдання — залучати іноземних туристів і продавати їм цінності та послуги власної країни. Витрати, понесені людьми під час туристичних поїздок в інші країни, називають невидимим імпортом. Доходи від іноземного в'їзного туризму часто покривають дефіцит платіжного балансу країн і підтримують їх соціально-економічний розвиток. Завдяки доходам від іноземного туризму багато країн досягли великих економічних успіхів.

Мірою економічної важливості в'їзного іноземного туризму є відношення доходу від туризму до загального доходу держави від експорту товарів і послуг. Іншим мірилом значення іноземного туризму в національній економіці може бути відношення надходжень від цієї діяльності до національного доходу.

Важливим фактором стимулювання ринку праці населення туристичних територій є туризм. Таку можливість створює приплив інвестицій і туристів. Можна знайти роботу в сфері розміщення, громадського харчування, послуг екскурсів та інших галузях, пов'язаних з туризмом. У туристичній сфері люди часто наймаються на час туристичного сезону, дуже часто неофіційно, без контрактів, «по-чорному». Неформальний сектор розширюють люди, які заробляють гроші на туристах. До них відносяться: продавці сувенірів, перевізники та ін. Їхні доходи є незареєстрованими та неоподатковуваними. Позитивний ефект такої ситуації полягає в тому, що дохід йде безпосередньо у внутрішній обіг і створює ефект мультиплікатора. Однак це явище перешкоджає точному визначенню туризму та його економічних ефектів.

Разом з розвитком туризму змінюється і професійна структура мешканців пунктів прийому. Крит є прикладом такої території. Там туризм витіснив плантаційне землеробство. Люди, які працюють у сільському господарстві, звільнилися з цієї роботи, щоб працювати в туристичних сферах.

Шляхи вирішення проблем розвитку міжнародного туризму в Україні наведено на рис. 1.2.

Алексеева Т.І. стверджує, що «з метою подальшого розвитку туристичного сектору особливу увагу потрібно приділити пропозиціям щодо створення програм із захисту довкілля та культурної спадщини, вдосконаленню законодавства, формуванню сприятливого клімату для активізації бізнесової та інвестиційно-інноваційної діяльності в туристичній галузі та розбудові соціально-економічної сфери за рахунок повної реалізації туристичного потенціалу» [1, с. 10].

1	• визначення з боку держави пріоритетних видів міжнародного туризму для країни в світлі сучасних тенденцій його розвитку
2	• стимулювання розвитку малого і середнього бізнесу у сфері міжнародного туризму за різними напрямками
3	• надання пільгових займів туристичним фірмам; сприяння з боку держави у створенні структур для юридичної, фінансової та маркетингової підтримки підприємств у сфері туризму
4	• впровадження прогресивних технологій туристичного обслуговування; сприяння підготовці фахівців у сфері міжнародного туризму
5	• використання інтенсивних методів розвитку рекреаційних територій, в основі яких лежить формування комплексних рекреаційно-туристичних послуг різного характеру, досягнення більш високого їх рівня, розширення періоду функціонування курортно-рекреаційних закладів
6	• для територій, що у своєму розвитку перебувають на початкових етапах, необхідність знаходження своєї ніші на ринку турпослуг
7	• навчання туроператорів
8	• збільшення розмірів державних субсидій для реалізації туристичних проектів

Рис. 1.2. Шляхи вирішення проблем розвитку міжнародного туризму в Україні

Джерело: складено автором за даними [20, с. 67]

Як слушно зазначила Воронкова Т.Є., «в сучасних умовах, пов'язаних із кризовим станом світової економіки та пандемією COVID-19, режимом надзвичайної ситуації в Україні, девальвацією гривні, падінням платоспроможності населення, туристичним компаніям, які чи найперші постраждали від кризи, необхідно прийняття нестандартних рішень, в тому числі із боку держави (оновити стандарти сервісу, впровадити прозору систему категоризації готелів та податкові канікули, здійснити модернізацію зв'язку, оновити навчальні програми в сфері освіти та її практичне спрямування)» [8].

Отже, протягом багатьох років туризм був однією з потреб вищого порядку. Соціально-економічний розвиток країн, зростання рівня життя,

підвищення значення якості життя зумовлюють віднесення туризму до групи основних потреб. Прагнення досягти високих доходів від внутрішнього, зовнішнього та в'їзного туризму накладає необхідність піклуватися про зростання туристичного продукту на основі нових інвестицій. Увесь світ зацікавлений у доходах, отриманих від глобального та масового розвитку туризму. Особливо країни третього світу обіцяють великі економічні вигоди від туризму. Вони розглядають туризм як швидкий і легкий фактор економічного зростання, а також спосіб покращення іміджу на міжнародній арені. Найбільші доходи від туризму отримують країни з високим туристичним потенціалом та економічно розвинені країни.

1.2. Аналіз міжнародної діяльності туроператора «Coral Travel»

Одним у часників міжнародного туризму є туроператор «Coral Travel», яке належить до холдингової групи ОТІ, яка за 28 років зайняла позиції одного зі світових лідерів туристичної індустрії. Її послугами скористалися понад 25 мільйонів клієнтів. ОТІ Holding працює на 5 континентах, де працюють 7000 співробітників і філії у 19 країнах. Він організовує поїздки до майже 90 напрямків у 40 країнах, включаючи Туреччину, Грецію, Іспанію, Єгипет, Об'єднані Арабські Емірати та Таїланд. Туроператор «Coral Travel» є одним з найбільших туроператорів в Україні. З 1999 року надає клієнтам комфортний і безпечний відпочинок (Додаток А).

Туроператор «Coral Travel» спеціалізується на індивідуальних та групових поїздках до Туреччини. Крім широких знань і відмінного знання туристичних регіонів, культури і звичаїв Туреччини, офіс має понад півтисячі цікавих об'єктів різного рівня. Відповідаючи на зростаючий інтерес і попит клієнтів, він постійно збагачує свою пропозицію новими продуктами. Наразі, окрім Туреччини, яка є головним напрямком, він пропонує Грецію, Іспанію, Болгарію, Єгипет, Туніс та екзотичні країни, такі як Домініканська Республіка, Куба, Таїланд, Маврикій та Об'єднані Арабські Емірати.

В таблиці 1.2 подана основна інформація про туроператора «Coral Travel».

Таблиця 1.2

Основна інформація про туроператора «Coral Travel»

ЄДРПОУ:	35649894
Назва:	Товариство з обмеженою відповідальністю «КОРАЛ ТРЕВЕЛ» (ТОВ «КОРАЛ ТРЕВЕЛ»)
Організаційна форма:	Товариство з обмеженою відповідальністю
Адреса:	01601, місто КИЇВ, вулиця Бульварно-Кудрявська, будинок 24
	Запис в ЄДР:
	01054, м. Київ, вул. Бульварно-Кудрявська, буд. 24 Всього 46 суб'єктів за цією адресою
Стан:	Зареєстровано
Дата реєстрації:	30.01.2008 (14 років 10 місяців)
	Номер запису: 10741020000028658
Уповноважені особи:	Прокопенко Тетяна Петрівна - підписант (представник)
Статутний капітал:	1 000 000.00 грн.
Засновники:	Акціонерне Товариство «Оті Холдінг Анонім Шіркети
	Туреччина, Туреччина, буд. Сафір, просп. Джумхуріет, р-н, Шішли, Харбіє, м. Стамбул
	Внесок: 1 000 000.00 грн., 100.000%
Види діяльності:	79.12 Діяльність туристичних операторів

Джерело: [29; 30]

Перевагою Туроператор «Coral Travel» є надання послуг на високому рівні, орієнтованих на клієнтів з різними потребами.

Місія туроператора «Coral Travel» «Наш пріоритет — задоволення клієнтів і постійне вдосконалення. Ми віримо, що тільки завдяки їм ми можемо бути конкурентоспроможними на ринку. Що відрізняє нас від інших туроператорів на українському ринку, це сертифікат на відповідність міжнародним стандартам».

Провівши аналіз діяльності ТОВ «Корал Тревел» на основі фінансової звітності підприємства (Додаток Б, В), можна стверджувати, що майно в 2021 році було на 2,2% менше ніж в 2020 році (таблиця 1.3).

Таблиця 1.3

Динаміка майна та капіталу ТОВ «Корал Тревел» 2019-2021 рр., тис. грн.

Показник	Роки			Абс. відх.		Відн. відх.	
	2019	2020	2021	2020/ 2019	2021/ 2020	2020/ 2019	2021/ 2020
I. Необоротні активи	9792,5	8027,1	6080	-1765,4	-1947,1	-18,0	-24,3
II. Оборотні активи	210265,9	261364,7	257466	51098,8	-3898,7	24,3	-1,5
Активи всього	220058,4	269391,8	263546	49333,4	-5845,8	22,4	-2,2
I. Власний капітал	-12962,5	-12951,3	-10179	11,2	2772,3	-0,1	-21,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	0	0	0	0	0	0	0
III. Поточні зобов'язання	233020,9	282343,1	273725	49322,2	-8618,1	21,2	-3,1
Пасиви всього	220058,4	269391,8	263546	49333,4	-5845,8	22,4	-2,2

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «Корал Тревел»

В структурі активу найбільшу частку становлять оборотні активи (рис 1.3), що є позитивним явищем.

Рис. 1.3. Структура активів ТОВ «Корал Тревел» 2019-2021 рр.

Джерело: побудовано автором за даними фінансової звітності ТОВ «Корал Тревел»

До негативного слід віднести зростання поточних зобов'язань в 2021 році в порівнянні з 2019 роком. Про неефективність діяльності підприємства свідчить негативне значення власного капіталу, на що впливає значний збиток, який не може бути покритий за рахунок майбутнього прибутку.

За даними звітності ТОВ «Корал Тревел» в 2021 році підприємство отримало на 96,9% чистого доходу більше ніж в 2020 пандемічному році (таблиця 1.4).

Таблиця 1.4

Динаміка результатів діяльності ТОВ «Корал Тревел» 2019-2021 рр.,
тис. грн.

Показник	Роки			Абс. відх.		Відн. відх.	
	2019	2020	2021	2020/ 2019	2021/ 2020	2020/ 2019	2021/ 2020
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	53396,1	37555	73944	-15841,1	36389	-29,7	96,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	4481,8	1161,1	1379	-3320,7	217,9	-74,1	18,8
Валовий дохід	48914,3	36393,9	72565	-12520,4	36171,1	-25,6	99,4
Разом доходи	97094,9	188677,2	118396	91582,3	-70281,2	94,3	-37,2
Разом витрати	86766,1	188660,8	116110	101894,7	-72550,8	117,4	-38,5
Фінансовий результат до оподаткування	328,8	16,4	2286	-312,4	2269,6	-95,0	13839,0
Податок на прибуток	61,1	5	414	-56,1	409	-91,8	8180,0
Чистий прибуток (збиток)	267,7	11	1872	-256,7	1861	-95,9	16918,2

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «Корал Тревел»

З табл. 1.4 можна побачити, що в 2020 році пандемія призвела до зниження чистого доходу на 29,7%, при одночасному зниженні собівартості на 74,1%, і як результат, в 2020 році мало місце зниження чистого прибутку на 95,9%. Отже, основна причина негативних явищ – це не зростання собівартості наданих послуг (рис. 1.4), а зменшення обсягів продаж, тому керівництво

прийняло певні рішення щодо зменшення собівартості реалізованих послуг для залучення клієнтів та збільшення продажів.

Рис. 1.4. Динаміка собівартості 1 грн. наданих послуг ТОВ «Корал Тревел» 2019-2021 рр., коп.

Джерело: побудовано автором за даними фінансової звітності ТОВ «Корал Тревел»

2021 рік став роком відновлення діяльності ТОВ «Корал Тревел» (рисунок 1.5).

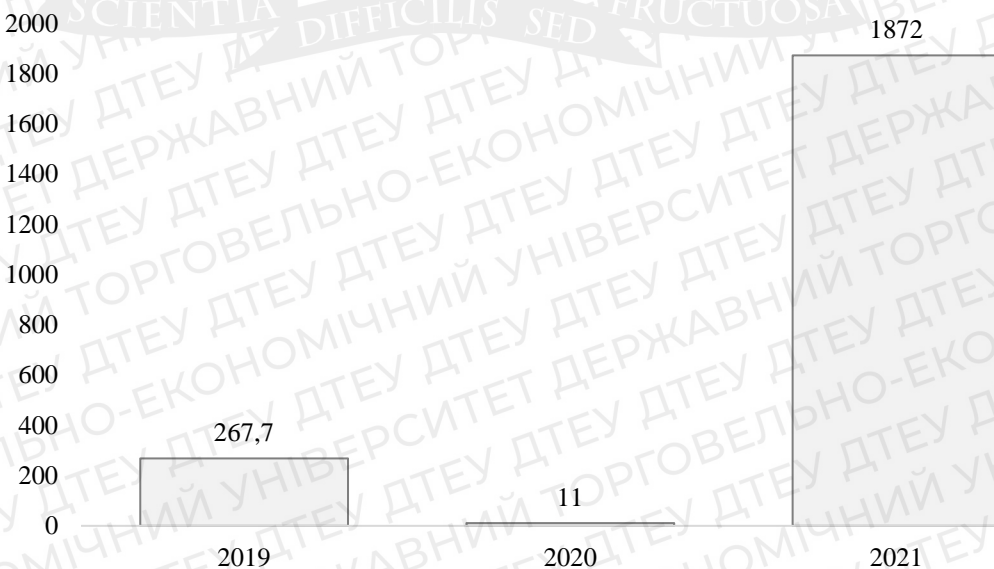

Рис. 1.5. Динаміка чистого прибутку ТОВ «Корал Тревел» 2019-2021 рр., тис. грн.

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «Корал Тревел»

Оцінюючи структуру чистого доходу від наданих послуг, слід відмітити, що туроператор здійснює виключно зовнішній міжнародний туризм, тобто організовує тури для громадян України за кордон.

В структурі чистого доходу найбільшу частку становили доходи від турів до Туреччини, які в 2021 році виростили на 108,2% в порівнянні з 2020 роком (таблиця 1.5).

Таблиця 1.5

Структура доходів від послуг на напрямками подорожей 2019-2021 рр.,
тис. грн.

Показник	Роки			Абс. відх.		Відн. відх.	
	2019	2020	2021	2020/ 2019	2021/ 2020	2020/ 2019	2021/ 2020
Чистий дохід від реалізації послуг	53396,1	37555	73944	-15841,1	36389	-29,7	-96,9
Туреччина	41102	29512	61452	-11590	31940	-28,2	108,2
Греція	561	401	235	-160	-166	-28,5	-41,4
Іспанія	5612	1123	3215	-4489	2092	-80,0	186,3
Болгарія	801	401	302	-400	-99	-49,9	-24,7
Єгипет	4126	3851	8145	-275	4294	-6,7	111,5
Туніс	236	112	84	-124	-28	-52,5	-25,0
Домініканська Республіка	245	302	0	57	-302	23,3	-100,0
ОАЕ	412	1124	461	712	-663	172,8	-59,0
Інші країни	301,1	729	50	427,9	-679	142,1	-93,1

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «Корал Тревел»

Частка турів до Туреччини становила в 2021 році 83% (рис. 1.6). В 2021 році на другому місці за інтенсивністю попиту є Єгипет – 11%.

Також у 2021 р., після відновлення туристичної індустрії після пандемії, відбулися наступні зміни:

- зменшився попит на подорожі до Греції, Болгарії, Тунісу, Домініканської Республіки, ОАЕ та інших країн;
- натомість зріс попит на тури до Туреччини, Іспанії та Єгипту.

Такі зміни відбулись під впливом зниження вартості турів до цих країн, адже туристичний бізнес для них – основне джерело доходу, тому власники

готелів та інших компаній туристичного бізнесу надавали відвідувачам різноманітні знижки, щоб залучити більше клієнтів та відновити свій бізнес після пандемії.

Рис. 1.6. Структура доходів від послуг за напрямками подорожей в 2021 р., тис. грн.

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «Корал Тревел»

Отже, ТОВ «Корал Тревел» є туроператором, який займається виключно міжнародним туризмом, основний напрямок – Туреччина, в 2019-2021 рр. діяльність підприємства була прибутковою, але в 2020 році мало місце різке падіння на тлі пандемії.

Висновки до розділу 1

Згідно проведеного дослідження, ми зазначили, що туризм охоплює всі види діяльності люди, які подорожують і залишаються з метою відпочинку, у справах чи інших справах не більше ніж на рік без перерви поза межами свого звичайного середовища, за винятком поїздок, основною метою яких є професійна робота. Дослідивши наукові підходи до трактування сутності

міжнародного туризму, ми сформулювали власне його визначення: це сукупність відносин і явищ, що є результатом подорожі та перебування новоприбулих, якщо вони не осідають і не починають господарської діяльності. Виокремлено особливості міжнародного туризму, а саме – притік туристів в один і той же регіон варіює у різних країнах та регіонах країн, що розвиваються; більшість туристичних напрямків припадає на країни з середнім рівнем доходу; найвищі темпи зростання міжнародного туризму (в контексті обсягів прибуттів) демонструють країни з низьким рівнем доходу; основним джерелом туристичних потоків до країн, що розвиваються, є розвинуті країни.

Дослідивши особливості міжнародної діяльності ТОВ «Корал Тревел», ми зазначили, що туроператор «Coral Travel» організовує поїздки до майже 90 напрямків у 40 країнах, включаючи Туреччину, Грецію, Іспанію, Єгипет, Об'єднані Арабські Емірати та Таїланд та є одним з найбільших туроператорів в Україні. За результатами аналізу ефективності його господарської діяльності зазначено, що в 2020 році пандемія призвела до зниження чистого доходу на 29,7%, при одночасному зниженні собівартості на 74,1%, і як результат, в 2020 році мало місце зниження чистого прибутку на 95,9%. 2021 рік став роком відновлення діяльності ТОВ «Корал Тревел». Оскільки туроператор здійснює виключно зовнішній міжнародний туризм, тобто організовує тури для громадян України за кордон, ми визначили, що найбільшу частку в структурі міжнародних турів склали подорожі до Туреччини (вона становила в 2021 році 83%), а також Єгипет (в 2021 році на Єгипет припало 11% чистого доходу від реалізації турів).

РОЗДІЛ 2 РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В ДІЯЛЬНОСТІ ТУРОПЕРАТОРА «CORAL TRAVEL»

2.1. Напрями розвитку міжнародної діяльності туроператора

Військова агресія РФ проти України, яка почалась 24.02.2022 р., зачепила соціально-економічні, політичні й геоглобальні інтереси нашої країни, а також європейських країн та інших країн, що є українськими союзниками. Негативний аспект збройно-агресивних дій РФ проявився, у тому числі, й на гальмуванні економіко-туристичної розбудови країни, яка має позитивний «мандрівний потенціал», адже, згідно результатів 2021 р., Україну було включено входила до ТОП туристичних європейських країн, і вона займала перше місце в рейтингу країн за рівнем туристично-транспортної світової доступності.

Відзначимо, що функціонування туристичного сектору України у нинішніх воєнних умовах відбувається переважно на внутрішньому рівні з залученням найбільш безпечних туристичних регіонів: Карпати й Закарпаття, Львівська, Івано-Франківська області та ін. Також, на відміну від 2021 р., упродовж 2022 р. міжнародний туризм у нашій країні фактично не існує через закриття повітряного простору. Планування міжнародними туристами поїздок до України хоча і не заборонене, проте має значні ризики та загрози через військові дії в країні.

Отже, для ТОВ «Корал Тревел» особливу актуальність мають процеси альтернативного налагодження міжнародних туристичних зв'язків з метою розвитку міжнародного туризму (передусім, до країн-сусідів – Польща, Литва, Болгарія та ін.) та підтримки мінімальних соціально-економічних показників своєї діяльності в умовах воєнного стану. Негативний вплив на міжнародну туристичну діяльність ТОВ «Корал Тревел» здійснюють наступні фактори (рис. 2.1).

Рис. 3.1. Негативний вплив на міжнародну туристичну діяльність ТОВ «Корал Тревел»

Джерело: побудовано автором

Отже, значна проблема ТОВ «Корал Тревел» унаслідок збройної агресії РФ полягає у зниженні вітчизняного виїзного туризму (у т.ч. - й до країн-сусідів, які є повноправними членами ЄС, тобто до Румунії, Болгарії, які пропонують морський відпочинок, та до Польщі, Чехії, Словаччини, Словенії в рамках «інтелектуального туризму»), і цей негативний вплив поглиблений еміграційними процесами, адже, за даними ООН, «понад 4 млн. українців були змушені покинути власні домівки від 24.02.2022 р.» [32].

Міжнародний туризм, як вважають аналітики компанії Squaresmouth, у 2023 році відновиться, незважаючи на високу інфляцію. У роки пандемії туристична галузь значно втратила активність, а міжнародні поїздки були зупинені. 2022 року у світі почалась нова криза – події в Україні викликали масштабну інфляцію, знизивши доходи звичайного населення. Тим не менш,

у 2023 році аналітики очікують на поступове відновлення міжнародного туризму.

Згідно з дослідженням Squaremouth, майже 90% придбаних страхових полісів на поїздки у 2023 році здійснюватимуться за міжнародними напрямками. Це означає, що міжнародні поїздки вперше досягнуть допандемійного рівня 2019 року. Попередні дані про поїздки на 2023 рік показують, що основними туристичними напрямками цього року будуть Мексика, Ізраїль, Коста-Ріка, Японія. У дослідженні також прогнозується, що Антарктика вперше стане одним із найпопулярніших напрямків. Крім того, Антарктика стане і найдорожчою зоною для відпочинку – у середньому поїздка коштує покупцям туру 17,8 тис. євро.

Серед затребуваних напрямків 2023 року є чимало європейських країн. Експерти Squaremouth порахували кількість проданих путівок на наступний рік країнами, і найпопулярніші серед них наведено нижче:

- Італія – 1377 путівок; середня вартість поїздки – 8146 євро.
- Франція – 770 путівок; середня вартість поїздки – від 6790 до 7711 євро.
- Іспанія – 595 путівок; середня вартість поїздки – від 6790 до 7711 євро.

Вартість подорожей у 2023 р. коштуватиме на 25% дорожче, ніж до пандемії. Дослідження показує, що 2023 року мандрівники стануть більш економними, враховуючи економічну невизначеність та зростання цін. У 2022 році через інфляцію мандрівники витрачали на подорожі в середньому на 25,53% більше, ніж до пандемії. Міленіали найбільше страждають від цінового тиску – вони витратять на поїздки в середньому на 40% більше, ніж до пандемії. Незважаючи на зростання цін, літні мандрівники, а також люди старшого віку вже досягли такого ж рівня активності, що й у 2019 році. Понад 60% покупців туристичних путівок народилися до 1980 року, включаючи покоління X та бекі-бумерів; разом очікується, що 2023 року ця група витратить на подорожі понад 2 млрд. дол. США.

У 2023 році збільшиться і кількість молодших покупців турів на подорожі – їх ринкова частка вже зросла більш ніж на 15%. Враховуючи, що покоління Z (люди 1995-2009 року народження) та міленіали (1984-1995 рр. народження) витрачають у подорожах у рази більше, ніж старші люди, доходи від туризму загалом по світу також повинні повернутися до доковідних результатів.

Також дослідники зазначають, що в 2023 році мандрівники не будуть так турбуватися про коронавірус, як у попередні роки, тепер більшу тривогу викликають авіакомпанії, які скасовують або переносять рейси. Пошуки туристичної путівки, включаючи страхове покриття, пов'язане з COVID, скоротилися на 2% у 2022 році, тоді як кількість запитів «Скасування з будь-якої причини» скоротилася майже на 3% порівняно з 2021 роком та майже на 9% порівняно з 2020 роком.

Експерти International Investment зазначають, що для відновлення туризму на міжнародному рівні потрібно більше, ніж просто досягти допандемійної кількості туристів. Світова фінансова криза, спричинена військовою агресією РФ проти України, повсюдно знизила доходи населення – подорожі стають не по кишені тим, чий заощадження і так зменшилися або зникли протягом двох років пандемії.

61% експертів UNWTO вважають, що міжнародний туризм зможе відновитися лише до 2024 року чи пізніше: економічне середовище продовжує залишатися основним чинником, що перешкоджає відновленню міжнародного туризму. Зростання інфляції та різкий стрибок цін на нафту призводять до збільшення витрат на транспорт та проживання, водночас здійснюючи тиск на купівельну спроможність та заощадження споживачів [31].

Отже, з метою запобігання негативного впливу наведених вище факторів на господарську діяльність та динаміку міжнародної діяльності, ТОВ «Корал Тревел» варто здійснити наступні кроки:

- збільшити пропозицію турів до сусідніх країн;

– розробити нові тури для жінок з дітьми та літніх людей (адже чоловіки призовного віку не можуть перетинати кордон України, за деякими виключеннями);

– оптимізувати витрати на розроблення турів та обслуговування клієнтів, щоб вартість турів не зростає критично.

Також зазначимо, що, перш ніж впроваджувати ці рекомендації, ТОВ «Корал Тревел» проводило опитування існуючих та потенційних клієнтів, результати якого наведено нижче:

1. Яку суму клієнти можуть собі дозволити витратити за рік на міжнародні подорожі (рис. 2.2).

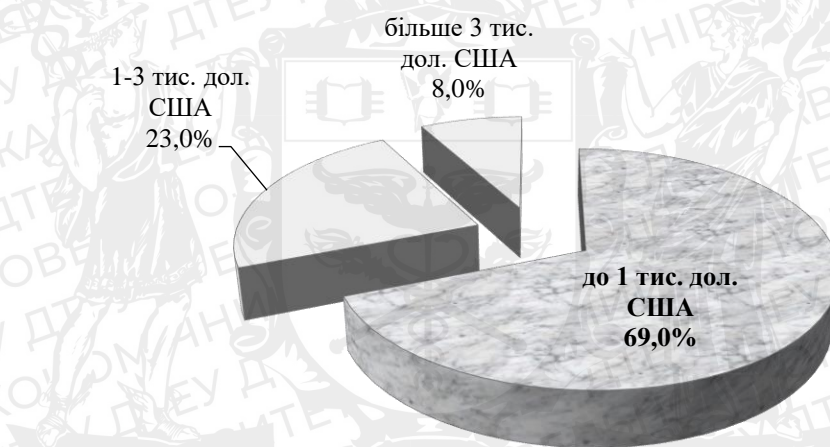

Рис. 2.2. Величина середнього бюджету клієнтів ТОВ «Корал Тревел»

Джерело: побудовано автором за результатами опитування (проводилось у період 01.08.22-30.09.22 на сайті компанії та у офісах)

Отже, найбільше клієнтів не можуть витратити більше 1 тис. дол. США на міжнародний тур.

2. Чи відбулась переорієнтація клієнтів щодо вибору країни (рис. 2.3).

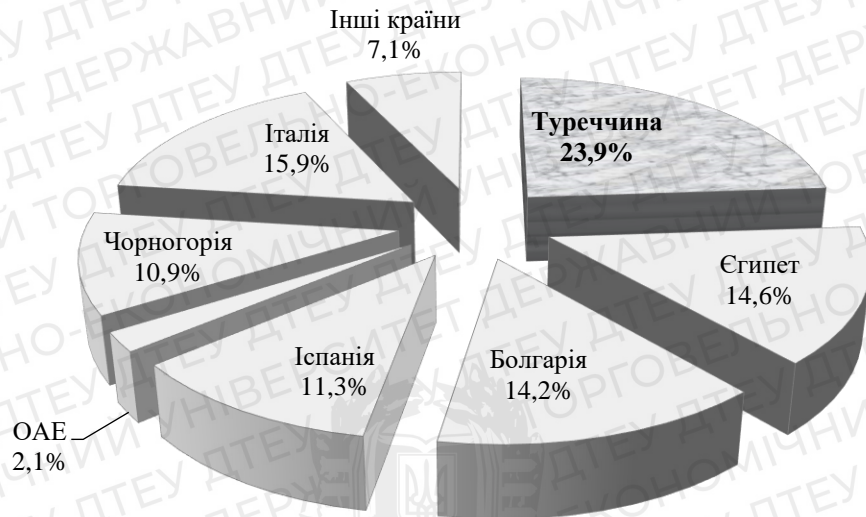

Рис. 2.3. Країни, які приваблюють клієнтів ТОВ «Корал Тревел»

Джерело: побудовано автором за результатами опитування (проводилось у період 01.08.22-30.09.22 на сайті компанії та у офісах)

Отже, Туреччина, хоча і залишається в ТОП країн для міжнародного туризму, проте втратила позиції через неоднозначну позицію у війні РФ проти України та значну кількість росіян в цій країні. Зростання попиту відбулось щодо відпочинку у Єгипті, Болгарії та Італії.

3. Які цільові клієнти фірми у 2022 р. (та в перспективі – на 2023 р.) (рис. 4).

Рис. 2.4. Цільова аудиторія клієнтів ТОВ «Корал Тревел» у 2022 р. (та прогноз на 2023 р.)

Джерело: побудовано автором за результатами опитування (проводилось у період 01.08.22-30.09.22 на сайті компанії та у офісах)

Отже, у 2023 р. ТОВ «Корал Тревел» варто акцентувати увагу на жінках з дітьми.

4. У які місяці року клієнти прагнуть міжнародних подорожей (рис. 2.5).

Як бачимо, найбільший попит спостерігається в літній період, а також восени, а також у великі свята (Новий рік, Різдво, Великодні свята тощо). Саме на цей період варто розробляти більшу цікавих турів відповідно до сезону (морський відпочинок, паломництво, катання на лижах тощо).

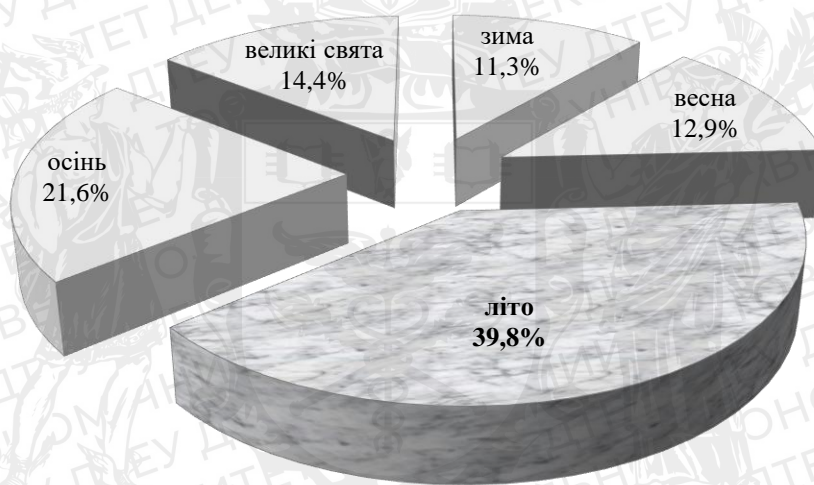

Рис. 2.5. Бажані місяці для відпочинку клієнтів ТОВ «Корал Тревел»

Джерело: побудовано автором за результатами опитування (проводилось у період 01.08.22-30.09.22 на сайті компанії та у офісах)

5. Чи будуть клієнти відмовлятися від міжнародних подорожей, поки в країні триває війна (рис. 2.6).

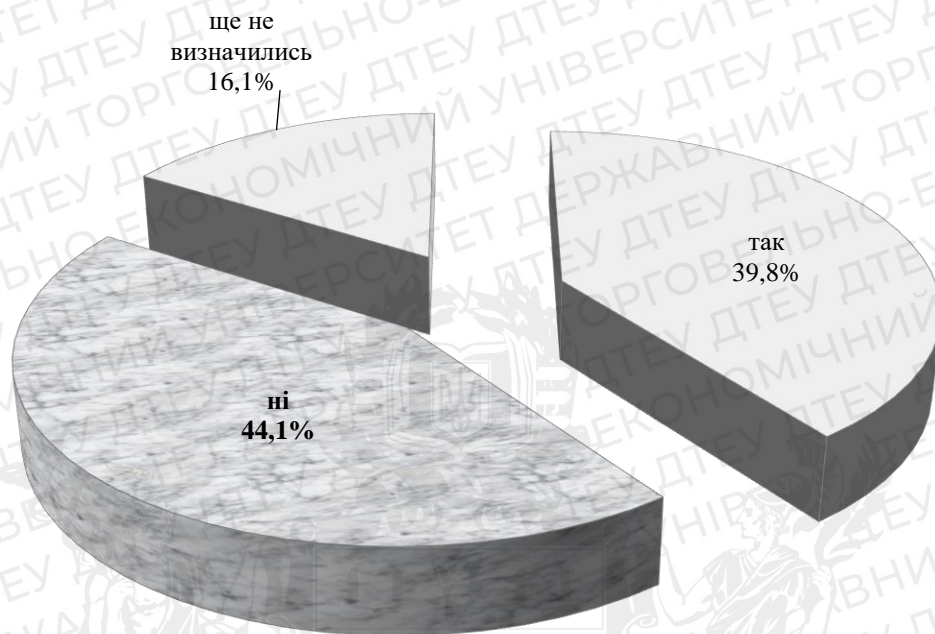

Рис. 2.6. Бажання повної відмови клієнтів ТОВ «Корал Тревел» від міжнародних турів до перемоги України

Джерело: побудовано автором за результатами опитування (проводилось у період 01.08.22-30.09.22 на сайті компанії та у офісах)

Таким чином, більша частка клієнтів не планує відмовлятися від міжнародних подорожей, хоча їх кількість зменшиться у 2023 р. Отже, саме на результатах проведеного опитування ґрунтуються наші пропозиції для відновлення міжнародної діяльності ТОВ «Корал Тревел». Також варто обґрунтувати економічну ефективність наведених пропозицій.

2.2. Оцінка ефективності запропонованих заходів

Отже, згідно наведених вище рекомендацій, ТОВ «Корал Тревел» варто здійснити наступне:

I. Збільшення пропозицій турів для жінок з дітьми та літніх людей.

Для вибору місць відпочинку цієї категорії клієнтів наведено наступні рекомендації (рис. 2.7).

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИБОРУ МІСЦЬ ВІДПОЧИНКУ ДЛЯ ЖІНОК З ДІТЬМИ ТА ЛІТНІХ ЛЮДЕЙ

→	Вибирати курорти, до яких не треба довго летіти
→	Пропонувати квитки на прямі рейси
→	Курорт з розвинуеною інфраструктурою підійде старшим дітям, а малюкам та літнім людям, навпаки, тихий і самотній
→	Заздалегідь дізнатися, чи не вирує епідемія в країні/на курорті.
→	Бронювати сімейний готель з розвагами та меню для дітей. Краще – на першій лінії
→	Якщо дитина ще не звикла до дорослої їжі, варто проконсультувати клієнтів, де можна купити дитяче харчування
→	Для дітей дошкільного віку цікаві короткі захоплюючі подорожі та екскурсії, а для школярів – насичені програми
→	Для літніх людей цікаві спокійні розваги та прогулянки
→	Якщо це морський курорт – обов'язкова наявність місць із затінком, медпунктів

Рис. 2.7. Рекомендації для вибору місць відпочинку для жінок з дітьми та літніх людей

Джерело: побудовано автором

II. Збільшити кількість турів до Італії, Болгарії, Чорногорії для жінок з дітьми та літніх людей.

У Болгарії гарний клімат, найпопулярніші болгарські курорти для сімей з дітьми та літніх людей – Сонячний берег, Золоті Піски та Албена. Ще користується попитом серед цієї цільової аудиторії селище Равда за 30 км від Бургаса: тут невеликі піщані пляжі та дюни. Для дітей є атракціони та аквапарк, а всією родиною цікаво з'їздити у Несебр – до нього від Равди 10-15 хвилин на машині. У Болгарії чисті піщані пляжі, лагідне море та низькі ціни.

В Болгарії кращий морський відпочинок – з травня до вересня, але й узимку сім'ї з дітьми можуть відвідати гірськолижний курорт Банско – там

хороший сервіс, сучасна інфраструктура, є траси та підйомники для маленьких лижників та дитячі клуби.

У Греції також комфортно відпочивати з дітьми шкільного віку, можна відпочити з малюками, а також комфортно для літніх людей. Підлітки досліджують сторінки «Легенд і міфів Стародавньої Греції»: афінський Акрополь, Храм Зевса і гора Олімп, а з молодшими дітьми відпочивають на Криті, Родосі, півострові Халкідікі та грецькому острові Кос.

Греція пропонує гарні пляжі з теплим аквамариним морем і чистим піском. В Греції є значна кількість готелів сімейного типу, де є дитячі меблі, візок, посуд для малюків, спеціальне меню, організовані екскурсії, а іноді – навіть аквапарк на території. Літні люди зазвичай відвідують курортне селище Поліхроно за 100 км від Салоніків та село Каламітсі на півострові Ситонія з широким спокійним пляжем, дрібним жовтим піском та різноманітністю кафе та готелів на будь-який бюджет.

За балансом пляжного комфорту та розваг жінки з дітьми та літні люди такою можуть обрати курорти Іспанії: у Барселоні діти можуть відвідати атракціони Тібідабо та парк «ПортАventura» за годину їзди від міста. Неподалік є дельфінарій з аквапарком. Старшим дітям сподобається вивчити закони фізики в музеї «Космокайша».

В Іспанії багато гарних пляжів, але сім'ям з дітьми та літнім людям буде комфортно відпочивати на спокійних курортах Коста-Бланки, Коста-Брави, Коста-Доради, Коста-дель-Соль, Тенеріфе та Майорки. На узбережжі Коста де Валенсії виділяють тихе містечко Оліва з красивим піщаним пляжем. Вранці тут найкращі умови для купання з малюками, в місті немає великих готелів, але повно невеликих апартаментів з верандою та кухнею, є кемпінги та невеликі кафе.

Чорногорія – комфортна країна для відпочинку з дітьми та літніх людей завдяки м'якому клімату, схожому на природну атмосферу на Кримському півострові. Поєднання ароматів йоду, солі та хвої визнано лікувальним для дихальної системи: у Чорногорії навіть облаштовано кілька санаторіїв та

«стежок здоров'я». Злочинність у країні не розвинена через невелику кількість мешканців – у Чорногорії безпечно відпочивати навіть жінкам із маленькими дітьми. Місцеві жителі дуже добре ставляться до дітей, тому до Чорногорії приїжджають навіть самотні мами з кількома дітьми.

III. Оптимізувати витрати на розробку та надання міжнародних турів.

Для цього ТОВ «Корал Тревел» варто придбати надійний back-office «Сасо-тур», який забезпечить підтримку внутрішніх бізнес-процесів та надасть наступні можливості:

- управління продуктом;
- оперативний контроль та ціновий маркетинг;
- управління роботою з постачальниками та клієнтами;
- управління фінансами;
- управління налаштуваннями та правами;
- гнучка система тарифікації та ціноутворення;
- управління продуктом;
- керування продажами;
- управління роботою з постачальниками та клієнтами;
- управління фінансами;
- управління налаштуваннями та правами;
- продажі онлайн;
- інтернет-магазин.

Перевагами цього ПЗ для ТОВ «Корал Тревел» є:

1. Модуль online-бронювання (b2b). Це основний інструмент туроператора для організації продажу турів через Інтернет. Працюючи із системою бронювання, агентство побачить всю актуальну інформацію щодо наявності послуг та за лічені хвилини зможе забронювати будь-який тур.

2. Модулі друку документів. Ці модулі дозволять туроператору вивести в особистому кабінеті системи бронювання будь-який з документів:

авіаквиток, ваучер, страховку, візу та багато іншого, а турист зможе роздрукувати будь-який з них.

3. Додаткові модулі системи бронювання. Система бронювання туроператора має безліч додаткових модулів, які розширюють її можливості для досягнення певних цілей: наприклад, щоб було простіше відстежувати зміни в рейсах, або показати графік виписки документів, або для розсадження туристів по місцях.

4. Модуль online-бронювання (b2c). Цей інтерфейс системи бронювання орієнтований на роботу з фізичними особами, він дає туристам ті ж можливості з бронювання, тільки тут враховується той факт, що турист бронює та оплачує тур безпосередньо туроператору.

5. XML-шлюз для зовнішніх дистрибутивних систем. Налаштований XML-шлюз для ПК «САМО-тур» дає можливість продажу турпослуг туроператора через глобальні системи пошуку та бронювання. Цей сучасний метод трансляції своїх турпослуг у сторонніх системах дозволяє значно розширити канали онлайн-продажів та знизити навантаження на свій сайт та сервер.

6. Перепродаж турів сторонніх туроператорів. За допомогою спеціально розроблених механізмів інтеграції туроператор зможе взаємодіяти та обмінюватись даними з туроператорами, що працюють в інших системах. Повнота взаємодії залежить від обраного механізму інтеграції: завантаження й розвантаження XML-файлів, використання Web-сервісів або автоматичне завантаження/розвантаження у свою базу пакетних цін, розклад рейсів, зупинок продажу та квот на рейси інших ТО.

7. Перепродаж турів сторонніх туроператорів. Особливістю цього виду інтеграції є те, що ціни не копіюються з бази даних одного туроператора до бази іншого. Такий спосіб не лише знижує навантаження на сервер, він гарантує повноту та актуальність цін у системі бронювання туроператора.

8. Інтеграція з приймаючою компанією. Налаштувавши інтеграцію з приймаючою компанією, туроператор отримує найважливішу перевагу –

автоматичний обмін даними (ціни, квоти та блоки, зупинки продажів, бронювання, ануляції та інше) в режимі реального часу. Це якісно новий рівень роботи із постачальниками.

9. Інтеграція з авіакомпанією. Спеціальний web-сервіс автоматичного обміну даними з авіакомпаніями. В авіакомпанію передається інформація про пасажирів, а в програмі CAMO-тур з'являється підтверджений квиток, який можна відправити туристу або дати можливість самостійно скачати квиток.

10. Інтеграція з GDS (Amadeus, Sabre, Sirena та ін.). Інтеграція дозволить туроператору підвантажити до системи бронювання додаткові варіанти перевезення з GDS-систем та розрахувати кінцеву вартість замовлення, і зробити все це можна без створення нового туру в програмі.

11. Інтеграція зі страховими компаніями. Web-сервіс, що дозволяє або автоматично, або вручну передати страховій компанії інформацію про туристів. У відповідь страхова компанія поверне номери страхових полісів, які можна роздрукувати у програмі, відправити туристу або надати можливість завантажити поліс самостійно.

12. Система звітів. Більше 100 вихідних звітів дозволять ТОВ «Корал Тревел» автоматично отримувати інформацію щодо розрахунків з партнерами, платежів за заявками, різних списків туристів (на тур, на рейс, на додаткові послуги, до страхової компанії), зведених балансових звітів, статистичних звітів по готелях, заповнюваності рейсів, по партнерам у період, а різні фінансові звіти (касова книга, книги продажу та рахунків) допоможуть вести облік, контроль, а також прогнозувати прибуток та витрати ТОВ «Корал Тревел».

13. Важливі показники для керівників ТОВ «Корал Тревел». Спеціалізовані модулі для керівників, які дозволяють віддалено відстежувати та контролювати продаж по готелям, заповнюваність блоків номерів готелів, заповнюваність рейсів та стан перельотів в режимі онлайн.

Для оцінки ефективності наведених пропозицій припустимо, що величина чистого прибутку та продажів залишиться на рівні 2021 р. завдяки

новим турам, а ефективність впровадження нового ПЗ для оптимізації витрат розраховано в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Оцінка ефективності впровадження back-office «Сасо-тур» для ТОВ «Корал Тревел», тис. грн.

Показник	Роки			Абс. відх.		Відн. відх.	
	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021	2021/2020	2022/2021
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	73944	44219	73944	-29725	29725	-40,2	67,2
Витрати на бронювання та страхування турів	614	367	312	-247	-55	-40,2	-15,0
Витрати на обслуговування клієнтів	410	245	221	-165	-24	-40,2	-10
Витрати ручної праці (заробітна плата)	42357	44212	42001	1855	-2211	4,4	-5,0
Величина повернутих клієнтам коштів	488	332	299	-156	-33	-32,0	-10
Кількість клієнтів, тис. осіб	4212	2611	2742	-1601	131	-38,0	5,0
Витрати на впровадження ПЗ	0	0	520	0	520	0	100,0
Чистий прибуток (збиток)	1872	1119	1849	-753	730	-40,2	65,2

Джерело: побудовано та розраховано автором

За результатами впровадження back-office «Сасо-тур» ТОВ «Корал Тревел» зможе досягти наступних результатів:

- зниження витрат живої праці близько 5%;
- зменшення втрат внаслідок похибок при бронюванні та страхуванні – 15%;
- зменшення кількості повернення коштів клієнтам через помилки в оформленні – 10%;
- збільшення швидкості оброблення інформації та, відповідно, кількості клієнтів – близько 5%.

З урахуванням того, що у 2023 р. продовжиться зниження попиту на міжнародні тури ТОВ «Корал Тревел», прогнозуємо, що розробка нових додаткових турів для жінок з дітьми та літніх людей компенсує негативну динаміку продажів та чистого прибутку порівняно із 2021 та 2022 рр. Отже, в результаті запропонованих заходів ТОВ «Корал Тревел» зможе скоротити витрати та втрати й збільшити величину чистого прибутку на 730 тис. грн. З урахуванням інвестицій у нове ПЗ економічний ефект складе 210 тис. грн. (чистий прибуток за мінусом капітальних вкладень). Отже, запропоновані заходи є ефективними й рекомендованими для впровадження.

Висновки до розділу 2

Згідно проведеного дослідження, зазначено, що функціонування туристичного сектору України у нинішніх воєнних умовах відбувається переважно на внутрішньому рівні з залученням найбільш безпечних туристичних регіонів: Карпати й Закарпаття, Львівська, Івано-Франківська області та ін. Для ТОВ «Корал Тревел» особливу актуальність мають процеси альтернативного налагодження міжнародних туристичних зв'язків з метою розвитку міжнародного туризму (передусім, до країн-сусідів – Польща, Литва, Болгарія та ін.) та підтримки мінімальних соціально-економічних показників своєї діяльності в умовах воєнного стану. Значна проблема ТОВ «Корал Тревел» унаслідок збройної агресії РФ полягає у зниженні вітчизняного виїзного туризму.

На нашу думку, з метою запобігання негативного впливу факторів на господарську діяльність та динаміку міжнародної діяльності, ТОВ «Корал Тревел» варто здійснити наступні кроки: збільшити пропозицію турів до сусідніх країн; розробити нові тури для жінок з дітьми та літніх людей (адже чоловіки призовного віку не можуть перетинати кордон України, за деякими виключеннями); оптимізувати витрати на розроблення турів та обслуговування клієнтів, щоб вартість турів не зросла критично. В результаті

запропонованих заходів ТОВ «Корал Тревел» зможе скоротити витрати та втрати й збільшити величину чистого прибутку на 730 тис. грн. З урахуванням інвестицій у нове ПЗ економічний ефект складе 210 тис. грн. (чистий прибуток за мінусом капітальних вкладень).

ВИСНОВКИ

Дослідивши теоретичні засади функціонування туристичної індустрії в країні, ми дали визначення категорії «туризм» загалом та «міжнародний туризм» - зокрема, і за результатами аналізу наукових підходів до трактування цієї дефініції сформувавши власне визначення: міжнародний туризм – це сукупність відносин і явищ, що є результатом подорожі між країнами світу та перебування новоприбулих, якщо вони не осідають і не починають господарської діяльності. Також визначено, що роль міжнародного туризму є значною для розвитку національної економіки держави, адже він є одним з найважливіших джерел валютних надходжень; фактором, який стимулює покращення платіжного балансу; потужним поштовхом розвитку і диверсифікації суміжних галузей народного господарства країн світу.

За результатами аналізу міжнародної діяльності туроператора «Coral Travel» зроблено висновок, що він організовує поїздки до майже 90 напрямків у 40 країнах, включаючи Туреччину, Грецію, Іспанію, Єгипет, Об'єднані Арабські Емірати та Таїланд. ТОВ «Корал Тревел» в 2021 році підприємство отримало на 96,9% чистого доходу більше ніж в 2020 пандемічному році, а в 2020 році пандемія призвела до зниження чистого доходу на 29,7%, при одночасному зниженні собівартості на 74,1%, і як результат, в 2020 році мало місце зниження чистого прибутку на 95,9%. Зазначено, що туроператор здійснює виключно зовнішній міжнародний туризм, тобто організовує тури для громадян України за кордон, при цьому найбільшим попитом користуються тури до Туреччини та Єгипту.

Розглядаючи напрями розвитку міжнародного туризму як в Україні загалом, так і в діяльності ТОВ «Корал Тревел», ми зазначили, що функціонування туристичного сектору України у нинішніх воєнних умовах відбувається переважно на внутрішньому рівні з залученням найбільш безпечних туристичних регіонів: Карпати й Закарпаття, Львівська, Івано-Франківська області та ін. Також, на відміну від 2021 р., упродовж 2022 р.

міжнародний туризм у нашій країні фактично не існує через закриття повітряного простору. На нашу думку, для ТОВ «Корал Тревел» особливу актуальність мають процеси альтернативного налагодження міжнародних туристичних зв'язків з метою розвитку міжнародного туризму (передусім, до країн-сусідів – Польща, Литва, Болгарія та ін.) та підтримки мінімальних соціально-економічних показників своєї діяльності в умовах воєнного стану. Проте негативним є те, що вартість подорожей у 2023 р. коштуватиме на 25% дорожче, ніж до пандемії. Світова фінансова криза, спричинена військовою агресією РФ проти України, повсюдно знизилася доходи населення – подорожі стають не по кишені тим, чий заощадження і так зменшилися або зникли протягом двох років пандемії.

На нашу думку, ТОВ «Корал Тревел» варто здійснити наступні кроки: збільшити пропозицію турів до сусідніх країн; розробити нові тури для жінок з дітьми та літніх людей (адже чоловіки призовного віку не можуть перетинати кордон України, за деякими виключеннями); оптимізувати витрати на розроблення турів та обслуговування клієнтів, щоб вартість турів не зростає критично. Тому ми навели рекомендації для вибору місць відпочинку для жінок з дітьми та літніх людей, розглянули можливості відпочинку цих категорій клієнтів в Болгарії, Греції, Іспанії та Чоргогорії, а також розробили рекомендації щодо оптимізації витрат на розробку та надання міжнародних турів. Згідно проведеного дослідження, зазначено, що ТОВ «Корал Тревел» варто придбати надійний back-office «Сасо-тур», який забезпечить підтримку внутрішніх бізнес-процесів. За результатами впровадження back-office «Сасо-тур» ТОВ «Корал Тревел» зможе скоротити витрати та втрати й збільшити величину чистого прибутку на 730 тис. грн. З урахуванням інвестицій у нове ПЗ економічний ефект складе 210 тис. грн. (чистий прибуток за мінусом капітальних вкладень).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексєєва Т.І. Міжнародний туризм як чинник європейської інтеграції України: сьогодення та майбутнє. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2020. Вип. 29. С. 7-11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2020_29_3.
2. Аппельт Г.В. Визначення змін у туристичній галузі, що сформувалися під впливом загальноприйнятих заходів безпеки у зв'язку з пандемією COVID-19. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент». 2020. Вип. 43. С. 58–62.
3. Атаманчук З.А. Глобальні тенденції розвитку міжнародного туризму в структурі світового ринку послуг. Бізнес Інформ. 2020. №4. С. 21–27.
4. Атаманчук З. А. Міжнародний туризм як пріоритетний напрям соціально-економічного розвитку держав світу. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. 2019. Вип. 2. С. 23-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuues_2019_2_5.
5. Білоцерківський О.Б. Сучасний стан і перспективи розвитку міжнародного туризму в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету: Серія Економічні науки. 2018. 28 (2). С. 170–173.
6. Божидарник Т. Міжнародний туризм: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.
7. Війна і туризм: Туреччина без туристів з Росії та України 12.05.2022. URL: <https://www.dw.com/uk/viina-i-turyzm-turechchyna-bez-turystiv-z-rosii-ta-ukrainy/a-61738948>.
8. Воронкова Т.Є. Міжнародний туризм і його вплив на соціально-економічний розвиток України. Ефективна економіка. 2020. № 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_11_59.
9. Вплив російського вторгнення в Україну на світовий туризм та майбутнє туристичної професії. URL: <https://tourism.udau.edu.ua>.

10. Всесвітня організація торгівлі. URL: <https://www.unwto.org/>
11. Ганський В. Міжнародний туризм та його інституціоналізація у міжнародних відносинах 1920–1930-х рр. (на прикладі II Речі Посполитої) / В. Ганський // Україна-Європа-Світ. Міжнародний збірник наукових праць.. Серія: Історія, міжнародні відносини. 2017. Вип. 20. С. 115-126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ues_2017_20_16.
12. Гроші або демократія. Як війна в Україні впливає на світовий туризм 13.05.2022. URL: <https://www.rbc.ua>.
13. Дехтяр Н.А. Світовий ринок туристичних послуг і пріоритети розвитку туризму в Україні: монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2021. 470 с.
14. Журба І.Є. Міжнародний туризм – рушійна сила економічного зростання країн світу. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2019. № 1. С. 123-128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2019_1_25.
15. Іващенко А. В. Міжнародний туризм як складова продуктивних сил України. Економіка. Фінанси. Право. 2018. № 11(4). С. 24-27. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2018_11\(4\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2018_11(4)_7).
16. Король М.М., Ісевич Є. В. Міжнародний туризм: сучасний стан та тенденції розвитку. Причорноморські економічні студії. 2017. Вип. 18. С. 10-14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2017_18_4.
17. Красовський С.О. Міжнародний туризм як чинник крос-культурної комунікації: автореф. дис. ... канд. культурології: 26.00.01; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2019. 19 с.
18. Макогін З.Я. Міжнародний туризм: навч. посіб. Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. Львів: Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2018. 395 с.
19. Молчанова І.В. Міжнародний туризм у контексті модернізації зовнішньоекономічної діяльності України на засадах сталого розвитку.

Креативний простір. 2021. № 6. С. 68-69. URL:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/krpr_2021_6_31.

20. Морозова О.С. Міжнародний туризм в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Бізнес-навігатор. 2019. Вип. 5-1. С. 62-67. URL:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2019_5-1_12.

21. Подлепіна П.О. Міжнародний туризм як рушійна сила економічного поступу країн, що розвиваються. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2018. № 4. С. 280-286. URL:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_econ_2018_4_52.

22. Про туризм: Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

23. Прокопишин-Рашкевич Л. М., Шадурська Б. О., Петрович Й. М. Індустрія туризму в Україні: перспективні напрями та виклики сучасності. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління». 2020. Т. 4. № 1. С. 72–82.

24. Разінькова М.Ю. Міжнародний туризм і його вплив на розвиток міжнародної економіки. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 3. С. 32-36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2020_3_8.

25. Світлична В.Ю., Тонкошкур М.В., Кравцова С.В. Туризм під час пандемії: стан та перспективи розвитку. Електронний фаховий науково-практичний журнал "Інфраструктура ринку". Вип. 49. 2020. С. 213—217.

26. Чаркіна Т.Ю., Зайцева В.М., Реукова А.О., Пікуліна О.В. Сучасні тренди розвитку та нові напрями туристичної індустрії. Економіка та держава. 2022. № 2. С. 49-56.

27. Череп А.В., Бондаренко А.Г. Міжнародний туризм через призму глобалізації. Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. 2018. Т. 23, Вип. 5. С. 8-11. URL:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2018_23_5_3.

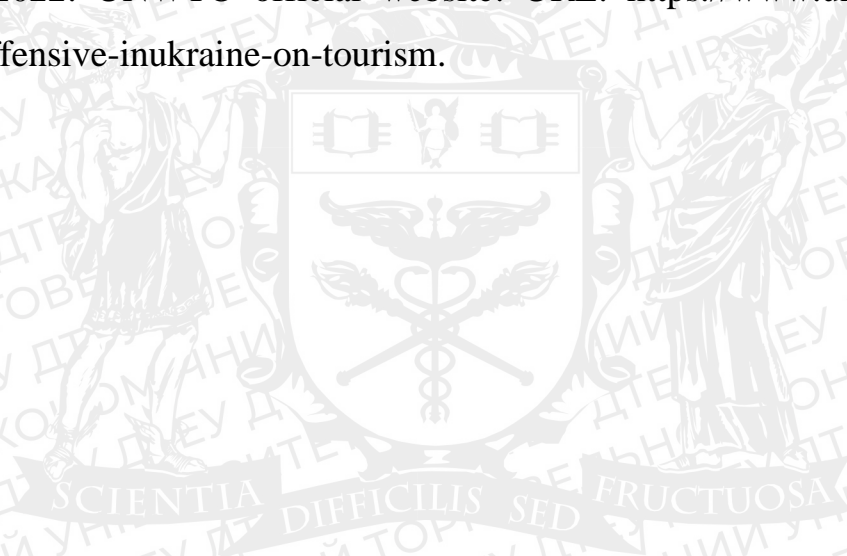
28. Черненко Н., Зінченко Л. Розвиток туризму як пріоритетної галузі економіки. Підприємництво та інновації. 2019. (8). С. 99-104.

29. CORAL TRAVEL ТУРОПЕРАТОР. URL: <https://www.ua-region.com.ua/ru/35649894>.

30. CORAL TRAVEL. Офіційний сайт. URL: <https://www.coraltravel.ua/>.

31. International Travel to Fully Recover in 2023, Travel Insurance Company Predicts. URL: <https://www.schengenvisainfo.com/news/international-travel-to-fully-recover-in-2023-travel-insurance-company-predicts/>.

32. UNWTO. Impact of the Russian offensive in Ukraine on international tourism, 2022. UNWTO official website. URL: <https://www.unwto.org/impact-russian-offensive-inukraine-on-tourism>.

ДОДАТКИ

Деякі факти про OTI Holding:

- організовані поїздки для понад 25 мільйонів клієнтів,
- підтримує туризм у 90 регіонах у 40 країнах на 5 континентах через 7000 спеціалістів,
 - працює у сфері турів, туристичних агентств, розміщення, цивільної авіації та зон безпеки,
 - керує власними компаніями у сфері туристичних операцій під брендом Coral Travel у 7 країнах (також в Україні), а також у сфері послуг, пов'язаних з обслуговуванням вхідного трафіку під брендом ODEON Tours у Туреччині, Єгипті, Таїланді, В'єтнам, Іспанія, Греція та Об'єднані Арабські Емірати,
- продовжує розвивати мережу власних готелів під брендом OTI Hotels & Resorts International в Туреччині та Єгипті. Наразі їх 20. Серед них заклади, які отримали найвищі оцінки та найкращі відгуки гостей,
- інвестує в туризм з його інноваційним баченням і розумінням якості з 1992 року, коли він увійшов у туристичний сектор,
- здобуває престижні нагороди, в т.ч У 2019 році під час «NIB Service Export Awards» ODEON Tours зайняв перше місце в номінації «Послуги туристичних агентств», а сам OTI Holding посів третє місце. місце в категорії «Фінанси, страхування та інші фінансові послуги», за що нагороду вручив Президент Турецької Республіки Реджеп Таїп Ердоган.

**БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
ЗА 2020 Р., ТИС. ГРН.**

АКТИВ			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	714.70	781.70
первісна вартість	1001	3 045.40	3 748.60
накопичена амортизація	1002	2 330.70	2 966.90
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	0.00
Основні засоби:	1010	9 077.80	7 245.40
первісна вартість	1011	21 550.20	23 037.10
знос	1012	12 472.40	15 791.70
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	0.00
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0.00	0.00
Інші необоротні активи	1090	0.00	0.00
Усього за розділом I	1095	9 792.50	8 027.10
II. Оборотні активи Запаси:	1100	3 631.40	3 598.10
у тому числі готова продукція	1103	0.00	0.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	1 314.50	1 955.80
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	395.00	375.20
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	70 483.80	191 372.70
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	0.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	32 279.30	33 097.10
Витрати майбутніх періодів	1170	100 933.70	30 228.40
Інші оборотні активи	1190	1 228.20	737.40
Усього за розділом II	1195	210 265.90	261 364.70
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	220 058.40	269 391.80

ПАСИВ			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 000.00	1 000.00
Додатковий капітал	1410	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	0.00	0.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-13 062.50	-13 051.30
Неоплачений капітал	1425	900.00	900.00
Усього за розділом I	1495	-12 962.50	-12 951.30
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0.00	0.00
Короткострокові кредити банків	1600	0.00	0.00
III. Поточні зобов'язання Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	0.00
товари, роботи, послуги	1615	498.70	681.80
розрахунками з бюджетом	1620	290.20	280.30
у тому числі з податку на прибуток	1621	39.90	0.20
розрахунками зі страхування	1625	283.10	332.20
розрахунками з оплати праці	1630	1 157.20	1 242.80
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	230 791.70	279 806.00
Усього за розділом III	1695	233 020.90	282 343.10
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
Баланс	1900	220 058.40	269 391.80

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗА 2020 Р., ТИС. ГРН.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн.	За аналогічний період попереднього року, тис. грн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	37555	53396,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1161,1	4481,8
Інші операційні доходи	2120	149 907.80	30 512.80
Інші операційні витрати	2180	187 499.70	82 284.30
Інші доходи	2240	1 214.40	3 186.00
Інші витрати	2270	0.00	0.00
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	188 677.20	87 094.90
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	188 660.80	86 766.10
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	16.40	328.80
Податок на прибуток	2300	-5,00	61,1
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	11,00	267,7

**БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
ЗА 2021 Р., ТИС. ГРН.**

АКТИВ			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	782.00	419.00
первісна вартість	1001	3 749.00	3 292.00
накопичена амортизація	1002	2 967.00	2 873.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	0.00
Основні засоби	1010	7 245.00	5 661.00
первісна вартість	1011	23 037.00	24 650.00
знос	1012	15 792.00	18 989.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	0.00
первісна вартість	1016	0.00	0.00
знос	1017	0.00	0.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	0.00
первісна вартість	1021	0.00	0.00
накопичена амортизація	1022	0.00	0.00
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	0.00
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	0.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	0.00
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	0.00
Гудвіл	1050	0.00	0.00
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	0.00
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	0.00
Інші необоротні активи	1090	0.00	0.00
Усього за розділом I	1095	8 027.00	6 080.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	3 598.00	2 447.00
Виробничі запаси	1101	3 598.00	2 447.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	0.00
Готова продукція	1103	0.00	0.00
Товари	1104	0.00	0.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Депозити перестраховування	1115	0.00	0.00
Векселі одержані	1120	0.00	0.00

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 956.00	5 358.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0.00	0.00
з бюджетом	1135	375.00	334.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	0.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	191 373.00	151 747.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	0.00
Г роші та їх еквіваленти	1165	33 097.00	14 516.00
Готівка	1166	0.00	0.00
Рахунки в банках	1167	33 097.00	14 516.00
Витрати майбутніх періодів	1170	30 228.00	82 306.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	0.00
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	0.00
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	0.00
резервах незароблених премій	1183	0.00	0.00
інших страхових резервах	1184	0.00	0.00
Інші оборотні активи	1190	738.00	758.00
Усього за розділом II	1195	261 365.00	257 466.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	269 392.00	263 546.00

ПАСИВ			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 000.00	1 000.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	0.00
Капітал у дооцінках	1405	0.00	0.00
Додатковий капітал	1410	0.00	0.00
Емісійний дохід	1411	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	0.00	0.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-13 051.00	-11 179.00
Неоплачений капітал	1425	900.00	0.00
Вилучений капітал	1430	0.00	0.00
Інші резерви	1435	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	-12 951.00	-10 179.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	0.00	0.00
Відстрочені податкові зобов'язання			
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	0.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	0.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	0.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	0.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	0.00
Цільове фінансування	1525	0.00	0.00
Благодійна допомога	1526	0.00	0.00
Страхові резерви	1530	0.00	0.00
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	0.00
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	0.00
резерв незароблених премій	1533	0.00	0.00
інші страхові резерви	1534	0.00	0.00
Інвестиційні контракти	1535	0.00	0.00
Призовий фонд	1540	0.00	0.00
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	0.00
Усього за розділом II	1595	0.00	0.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	0.00	0.00
Короткострокові кредити банків	1600	0.00	0.00
Векселі видані	1605	0.00	0.00
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	0.00	0.00
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	682.00	1 141.00
розрахунками з бюджетом	1620	280.00	379.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	2.00
розрахунками зі страхування	1625	332.00	460.00

розрахунками з оплати праці	1630	1 243.00	1 728.00
за одержаними авансами	1635	0.00	0.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	0.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	0.00
Поточні забезпечення	1660	0.00	0.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	279 806.00	270 017.00
Усього за розділом III	1695	282 343.00	273 725.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	0.00
Баланс	1900	269 392.00	263 546.00

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗА 2021 Р., ТИС. ГРН.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн.	За аналогічний період попереднього року, тис. грн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	73944	37555
Чисті зароблені страхові премії	2010	0.00	0.00
Премії підписані, валова сума	2011	0.00	0.00
Премії, передані у перестраховування	2012	0.00	0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0.00	0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 379,00	1161
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0.00	0.00
Валовий: прибуток	2090	72565	36394
збиток	2095	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0.00	0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0.00	0.00
Інші операційні доходи	2120	43199	149908
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0.00	0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0.00	0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0.00	0.00
Адміністративні витрати	2130	66109	50085
Витрати на збут	2150	26237	24940
Інші операційні витрати	2180	22378	122475
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0.00	0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0.00	0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1040	0.00
збиток	2195	0.00	1198
Дохід від участі в капіталі	2200	0.00	0.00

Інші фінансові доходи	2220	1253	1214
Інші доходи	2240	0.00	0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	0.00
Фінансові витрати	2250	0.00	0.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	0.00
Інші витрати	2270	7	0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	2286	16
збиток	2295	0.00	0.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-414	-5
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1872	11
збиток	2355	0.00	0.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0.00	0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	2410	0.00	0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0.00	0.00
Інший сукупний дохід	2445	0.00	0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0.00	0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 872.00	11.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	2 849.00	1 248.00
Витрати на оплату праці	2505	42 357.00	29 615.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	10 321.00	7 264.00
Амортизація	2515	3 844.00	3 956.00

Інші операційні витрати	2520	44 060.00	123 335.00
Разом	2550	103 431.00	165 418.00
Розрахунок показників прибутковості акцій			
Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0.00	0.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0.00	0.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.00	0.00
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.00	0.00
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0.00	0.00

